

Motion till riksdagen

1988/89:T24

av Göran Ericsson (m)

med anledning av prop. 1988/89:134 om ändring i körkortslagen (1977:477), m.m.

Inledning

Propositionen tar sikte på trafiksäkerhetshöjande åtgärder, genom att medge ökade möjligheter till körkortsingripanden. Initiativet från regeringens sida är inget att i sak invända mot, men här liksom inom straffrättens sanktionssystem erfordras fler och mer precisa sanktioner eller påföljder som på ett mer exakt sätt träffar den brottslige/felände.

I den delen ger propositionen inget nytt, den förstärker och förenklar redan existerande prevention, men utvidgar inte det administrativa ingripande som återkallelseinstitutet utgör.

I anslutning till propositionen kan det därför finnas skäl att aktualisera frågan om interimistiska omhändertaganden.

Återkallelsebrotten

I de flesta fall aktualiseras körkortsåterkallelser, dels genom brottet vårdslöshet i trafik där exempelvis hastighetsöverträdelser ingår som den vanligaste orsaken till återkallelsen. Grova hastighetsöverträdelser är som framgår av propositionen ett sådant brott där körkortet omedelbart kan omhändertagas utan avvaktan på beslut.

Det andra brottet enligt TBL (Trafikbrottslagen), är rattonykterhet/rattfylleri. Även i dessa fall kan naturligtvis omedelbart omhändertagande av körkortet bli aktuellt i de grova fallen och där beslut inte behöver avvaktas.

Särskilt när det gäller rattfylleri, finns dock en socialmedicinsk faktor som bör vägas in också i den administrativt rättsliga prövningen. Jag avser att nedan gå in på ett resonemang om en form för interimistiskt omhändertagande.

Interimistiskt omhändertagande

Brottet rattfylleri medför alltid återkallelse av körkortet. På denna punkt är lagen klar och entydig, det finns inte heller något argument mot ett sådant förfarande. Rattfylleristen har genom sitt beteende så grovt åsidosatt andra människors säkerhet att hans/hennes lämplighet måste omprövas.

Detta är den rättsliga grund som alla ställer sig bakom. Men rattfylleristen är rattfyllerist av olika skäl. Någon är rattfyllerist därför att det är bekvämt att ta bilen hem från festen, andra råkar ha bil med när de blir bjudna på alkohol och "chansar" att de inte skall bli avslöjade.

Men det finns också de som kör bil berusade därför att de är vad man i dagligt tal kallar alkoholister. Deras förhållningssätt till alkoholen som gift är till skillnad från normalkonsumenten abnorm. De förmår inte reglera sitt alkoholintag vare sig i tid eller volym. Mellan alkoholisten och alkoholen råder en "förälskelse" (Bejeroth). De är i varierande grad socialmedicinskt handikappade.

För samhället är de utomordentligt kostsamma. De konsumerar sjukvård, sjukskrivningsdagar, pensioner i en utsträckning som mångfaldigt överstiger normalbefolkningens. Dessa alkoholberoende utgör ca 75% av dem som grips för rattonykterhet och rattfylleri (Dr Milan Valverius). För den här kategorin rattfyllerister utgör körkortsåterkallelsen inget avsevärt hinder mot att fortsätta köra bil berusad.

De reagerar således inte efter samma normer som ickeberoende personer. Trafiksäkerhetsfrågan påverkas således inte vid en körkortsåterkallelse hos en alkoholberoende person. Däremot skulle en framgångsrik vård höja trafiksäkerheten högst avsevärt.

I nom gruppen socialiserade alkoholberoende kan frågan om återkallelse av körkort ha den effekt att de accepterar erbjuden vård. Således bör frågan om interimistiskt omhändertagande i dessa särskilda fall aktualiseras.

En sådan ordning skulle kunna se ut så här, en alkoholberoende person grips för rattfylleri. Frågan om körkortsåterkallelse aktualiseras. Under utredningen framkommer att personen i fråga är alkoholberoende. Han/hon erbjuds då vård på lämpligt sätt och länsrätten återkallar körkortet men meddelar att personen i fråga får behålla körkortet tills vidare förutsatt att personen genomgår den vård som erbjudits.

Om vården avbryts skall behandlande läkare meddela detta till länsrätten som då undanröjer sitt belut om att körkortet får behållas och att det omedelbart skall dras in och att spärrtid skall löpa från den dag behandlingen avbröts.

Förslaget bygger således på tanken att den stora gruppen alkoholberoende bland rattfyllerister skall ges en påtryckning till vård i anslutning till den administrativa rättsåtgärden som återkallelse av körkortet utgör. Institutet återkallelse skulle därmed breddas och måhända skapa förutsättningar för framtida ökad trafiksäkerhet.

Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag på lagändring i körkortslagen i enlighet med vad ovan anförts i motionen.

Hemställan

Mot bakgrund av vad ovan anförts hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts rörande införandet av institutet interimistisk återkallelse av körkort.

Stockholm den 11 april 1989

Göran Ericsson (m)